

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE JA INFORMATSIOONI AMET

Mida pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotlejad peaksid sel aastal meeles pidama?

17. juunil lõppes PRIAs pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluse vastuvõtt. Taotluse vastuvõtu periood oli tavapärasest lühem, aga koostöös taotlejatega kõik sujus. Taotluse esitas 12 897 klienti ning toetust taotletakse ligi miljonile hektarile põllumajanduslikule maale.

2024. aasta toob taas kaasa mitmeid muutusi. Oluliselt on muutunud aktiivse tootja nõude käsitlus. Aktiivseks tootjaks loetakse nüüd ka taotlejad, kellel lisaks põllumaale on ka püskikultuuridega põlde. Samuti on aktiivsed tootjad need, kelle kasutuses on taotluse esitamise aastal vähemalt üks hektar pärandniitu ja millele taotletakse uue programmi perioodi pärandniidu hooandmise toetust.

Noore põllumajandustootja toetuse nõuded on ühtlustunud: toetust makstakse põllumajandustootjale, kes on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastane; varasema 100 hektari asemel taotletakse põllumajanduslikku tegevust 260 hektaril; kui juriidilise isiku osanike, aktsionäride või liikmete arv on suurem kui juhatuse liikmete arv, ei pea kõik juriidilise isiku osanikud, aktsionärid või liikmed kuuluma äriühingu juhatusse.

Muudatuskuuri läbis ka ökoalade toetus, mille saamiseks piisab, kui taotleja määratleb ökoaladena vähemalt 7% põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pindalast. Seejuures saab taotleja ise valida, kas täidab protsendi sööti jäetud maa, haljaskesa, mille taimikusse istutatakse või külvatakse põllumajanduskultuuri või mis viiakse mulda, 6–12 m laiuse rohumäärriba, lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride või erinevate maastikuelementidega (hekk, põllusaar, puude rida, metsasil, kraav, kiviaed). Haljaskesa haljasväetise sisse kündmise asemel on nüüd lubatud haljaskesa kohustuseaastal mulda viia või taimikusse külvata või istutada põllumajanduskultuuri. Edaspidi võib rohumäärriba külgne nui rohumaa kui ka sööti jäetud maaga ning moodustada varasema 10% asemel 30% külgneva põllu pindalast.

Keskonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejatele on elektroonse põlluraamatu kasutamine 15. juulist kohustuslik

Keskonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejad peavad 15. juulist pidama põlluraamatut elektroonselt. Selleks on taotlejal võimalik kasutada kas PRIA pakutatav e-teenust või mõnda eratarkvara. Taotlejad, kes juba kasutavad eratarkvara poolt pakutatavat teenust, võivad oma põlluraamatu pidamist seal jätkata.

Elektroonsesse põlluraamatusse tuleb KSM toetuse taotlejal kanda andmed majapidamise kõikide põldude ja pärandniidu alade ning nendel tehtud põllumajanduslike tegevuste kohta, sealhulgas nende põldude ja pärandniidu alade kohta, millele KSM toetust ei taotleta. E-põlluraamatusse ei tule andmeid kanda tagasiulatavalt, st enne 15. juulit tehtud

põllumajanduslike tegevuste kohta. Seda võib teha, kuid see ei ole kohustuslik. KSM toetuse elektroonse põlluraamatu nõude täitmiseks piisab, kui e-teenusesse sisestatakse andmed alates 15. juulist.

PRIA poolt pakutav elektroonse põlluraamatu teenus

Veeseadusest tulenevat põlluraamatut on võimalik pidada e-PRIA põldude haldamise teenuses. Teenus on tasuta ja aasta läbi avatud ning seda saavad kasutada kõik põllumajandustootjad. Teenuse kasutamiseks ei pea olema toetuse taotleja.

4. juuli seisuga on 546 kliendi poolt e-põlluraamatusse kantud 19 862 tegevust 5534 põllul. Kasutajate hulk suureneb iga päevaga.

PRIA e-põlluraamat on pidevas arengus ja hiljemalt septembris lisanduvad sinna uued teenused. Koostöös METKi ja Maaülikooliga on arendamisel soovituslikud teenused, mis võimaldavad põllumehele vajalikke arvutusi teha otse põlluraamatus:

- 1) mullaproovide päring – teenuses saab pärida ja alla laadida METKilt tellitud ja METKis analüüsitud mullaproovide tulemusi;
- 2) lupjammissoovitused – METKis analüüsitud mullaproovide alusel välja arvutatud soovituslik lubjatarve;
- 3) väetussoovitused – METKis analüüsitud mullaproovide alusel ja põlluraamatust saadud sisendi põhjal arvutatud väetussoovitused (N, P ja K);
- 4) NPK bilansikalkulaator – Maaülikooli poolt välja töötatud arvutuslik valem arvutab põllu kohta välja N, P ja K sisendid, eemaldamise ning bilansi;
- 5) huumusbilansi kalkulaator – Maaülikooli poolt välja töötatud arvutuslik valem arvutab põllu kohta välja orgaanilise süsiniku algse taseme, bilansi ja varu muutuse.

Valmivates teenustes kasutatakse esialgu ainult METKis tehtud mullaproove. Tulevikus on plaanis teenuseid laiendada ka mujal võetud mullaproovide tulemustele.

Uuendused fotoäpis Iva

Eelmisest aastast on pindalatoetuste haldus- ja kontrollisüsteemis kasutusel pinnaseire, mille kasutamine on kohustuslik kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Seire abivahendina on kasutusel fotoäpp Iva. Iva abil täpsustatakse vajadusel seiretulemusi. Samuti kasutatakse fotoäppi juhtudel, kui mõnda nõuet ei ole seire teel võimalik kontrollida.

Ivaga saab taotleja teha asukohamärgisega fotosid ja saata need äpi kaudu PRIAsse. Fotode abil fikseeritakse olukord põllul ja kui fotolt on olukord selgesti tuvastatav, siis kasutatakse seda kontrolli tulemusena ja ei ole vaja teha kohapealset kontrolli.

Taotlejale saadetakse kahte tüüpi fotoülesandeid – põllupõhiseid, millega küsitakse fotot kogu põllu kohta ja punktipõhiseid, millega soovitakse fotot kindlast kohast või objektist.

Sel aastal on äpp saanud mitmeid lisavõimalusi, millest suurem osa on ajendatud klientide soovistest.

Äpi mugavamaks kasutamiseks parandati fotoülesannete loendivaateid. Staatuse filtrite abil saab äpi kasutaja põlde staatuste alusel filtreerida. Äpis on nüüd ka kaardivaade, kus on samuti võimalik kasutada filtreid. Näiteks saab kaardilt välja kuvada kõik põllud, kus fotoülesanne on tähtmat. Fotoülesandeid saab täitma minna nii loendivaatest kui kaardilt. Juba täidetud fotoülesanded saab seadmest ära kustutada.

Mõni sündmus, mida peaks fotoga jäädvustama, võib ülesande saabumise hetkeks olla toimunud ning seda fotoga tõestada on keerukas või võimatu. Nii ei täida foto tegemine enam oma eesmärgi. Nüüd on Iva äpis võimalus foto ära teha ka ilma ülesandeta – fotosid saab teha ette juba siis, kui nõutav tegevus põllul saab tehtud, aga taotleja ei ole veel PRIAlt ülesannet saanud.

Fotosid saab ette teha vaid põldudel, mis on lisatud käimasoleva aasta toetustootlusele. Fotode ette tegemiseks tuleb minna äpi avakuvale ning valida „Lisa/vaata ülesandeta fotosid“. Avanevas kaardivaates tuleb kaardilt valida põld, mille kohta soovitakse fotosid teha, ning järgida äpi antavaid juhiseid. Fotode ette tegemisel on sobilik puhverala fikseeritud 10 meetrit põllu piirist sissepoole, et fotod saaks kindlasti tehtud põllu sees. Fotode ette tegemisel on kommentaareid lahtri täitmine kohustuslik.

Oluline on tähele panna, et ülesandeta fotosid saab teha ainult juhul, kui nutiseade on internetiga ühendatud, sest soovitud põllu piir ei ole muidu kaardirakenduses nähtav. PRIA poolt saadetud fotoülesande täitmiseks saab fotosid teha ka ilma võrgühendusega, kuna põllu piir laetakse nutiseadmesse ülesandega koos.

Ülesandeta fotode tegemise funktsiooni kasutamine ei ole kohustuslik. Peamine on mõelda, milliseid toetusnõudeid peab taotleja järgima ning sellele tuginedes saab otsustada, kas foto teha või mitte. Mõistlik on jäädvustada sündmusi, mis võivad saadavat toetust mõjutada.

Näiteks peamised olukorrad, mille kohta PRIA eelmisel aastal järelepärimisi ja fotoülesandeid saatis, olid kultuuri tuvastamine ja niitmine. Kõikide pindalapõhiste toetuste üldise nõudena tuleb põllumajandusmaal välistada ebasoovitava taimestiku levik ja selleks vaadatakse niitmise või kündmise toimumist. Samuti seiratakse püsirohumaat säilitamist kultuuri ja kündmise (mittetoimimise) osas. Niitmist võiks pildistada vahetult pärast töö tegemist või karjatamise ajal ning fotol võivad näha olla ka loomad või lisasööda/joogikohad. Kündmist võiks samuti pildistada pärast töö tegemist. Mõistlik on pildistada põldu mitmest küljest, et oleks näha, et töö on tehtud kogu põllul.

Oluline on, et fotod oleksid kindlasti tehtud Iva äpiga. See tagab, et andmetega tuleb kaasa õige asukoht ja pildistamise suund. Ette tehtud fotosid saab saadetud fotoülesandega hiljem siduda. Alati ei pruugi fotoülesande tegemiseks vajadust tekkida, samas võib õigel ajal tehtud foto hoida ära hilisemaid vaidlusi. Kasutamata fotod saab äpist kustutada, kuid soovime need säilitada kuni taotlusaasta lõpuni.

Alates 2024. aastast peavad KSM toetuse taotlejad, kes taotlevad toetust orgaanilise multsi kasutamise lisategevuse eest, tegema oma põldudest, millele lisategevuse elluviimise eest toetust taotletakse, Iva äpiga foto. Selle kohta saadab PRIA taotlejale ka vastava fotoülesande.

Põllumajandusmaa peab olema nõuetekohaselt hooldatud

Otsetoetuste ja osade maaelu arengu pindalapõhiste toetuste taotlemisel kehtib üldine nõue, et taotleja kasutuses olev põllumajandusmaa peab olema nõuetekohaselt hooldatud.

Põllumajandusmaad võib hoida karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ka juhul, kui seal tegeletakse vähemalt ühe aasta ehk igal teisel aastal asjakohaste tegevustega, mis välistavad põllumajandusmaas võsastumise ja ebasoovitava taimestiku ulatusliku leviku. See tähendab, et igal aastal ei pruugi olla vajadust põllumajandusmaad hooldada ja seda võib teha üle aasta. Juhime tähelepanu, et kui eelneval aastal jäi põld hooldamata, tuleb seda käesoleval aastal kindlasti teha, et vältida toetussumma vähendamist. Antud nõuet vaadatakse põllupõhiselt, s.t näiteks ka seda, et kui mõni põld on üle võetud teiselt taotlejalt, tuleb selle põllu osas kindlaks teha, kas rohumaad on eelneval aastal hooldatud või mitte.

Oluline on meeles pidada, et põllumajandusmaal, mida ei kasutata põllumajandustoodete tootmiseks ning millel kasvatatakse viljapuid ja marjapõõsaid, tuleb võraltuseid ning reavahesid hooldada igal aastal. Sealjuures peavad puud ja põõsad olema heas vegetatiivses seisundis (võrad hooldatud).

Palume kõigil toetuste taotlejatel tähelepanu pöörata sellele, et kui toetuste nõudeid ei ole võimalik täita vääramatu jõu või erandlike asjaolude tõttu (nt taotleja pikaajaline haigestumine, pikaajaliselt kestvad ebasoodsad ilmastikuolud vms), tuleb sellest esimesel võimalusel PRIAt kirjalikult teavitada.

Selleks tuleb e-PRIAs või e-posti aadressil info@pria.ee esitada teatis koos vajalike tõenditega hiljemalt 15 tööpäeva jooksul hetkest, mil vääramatu jõud või erandlik asjaolu ilmnes ja taotlejal oli võimalik PRIAt teavitada.

Taotleja poolt esitatud teavitust on oluline, et PRIA saaks vajadusel erandlike asjaolude esinemist kontrollida. Lisaks on taotleja poolt esitatud teavitust oluline sisend ka pinnaseirega seotud kontrollide läbiviimisel, sest näiteks kultuuri ikaldumise puhul tõenäoliselt seire käigus taotlusele märgitud kultuuri ei tuvastata.

PÕLLUHARIJA MEELESPEA

• **PLK** taotlemise korral poollooduslikku kooslust/pärandniitu võib niita
* alates 10. juuli

• **NIIT** taotlemise korral pärandniitu, millel asub Eesti looduse infosüsteemi kantud kaitsealuse maas pesitseva linnuliigi elupaik, võib niita
* alates 15. juuli

• **VPR** toetuse taotlemise korral on kohustusealusel maal hekseldamine lubatud
* alates 1. august

• **MESI** taotlejad peavad kasvatama korjetaimi
* 15. juuni kuni 10. august

• **PLK ja NIIT** taotlemise korral niidetava poolloodusliku koosluse/pärandniidu niitmise ja niite kokku kogumine
* hiljemalt 1. september

• **PLK ja NIIT** taotlemise korral karjatataval poollooduslikul kooslusel nõuetekohane karjatamine (rohustu on vähemalt 50% ulatuses madalaks söödud, ülejäänud ala valdavalt söödud)
* hiljemalt 1. oktoober

• **MULD-VPR ja PÕHJAVESI-VPR** taotlemise korral on kohustusealusel maal loomade pidamine keelatud
* alates 2. november

• **KSM** taotlejad peavad saatma nõutud hulga mullaproove analüüsimiseks akrediteeritud laboratooriumisse
* hiljemalt kohustuseaasta 1. detsember

• **MULD ja PÕHJAVESI** taotlejad peavad saatma nõutud hulga mullaproove analüüsimiseks akrediteeritud laboratooriumisse
* hiljemalt teise kohustuseaasta 1. detsember

• **Kui kasvatatakse kanepit (*Cannabis*), tuleb öitsemise algusest PRIAt viivitamata teavitada PST, KSM, MAHE, ÖKO, MESI ja ÖST taotlemise korral. Kanepit tuleb kasvatada vähemalt seni, kuni öitsemise lõpust on möödunud kümme päeva.**

TINGIMUSLIKKUSEST JA NÕUETELE VASTAVUSEST TULENEVAD TÄHTAJAD:

• **Püsirohumaat peab olema tagasi rajatud püsirohumaat tagasirajamise kohustuse määramise aasta 15. juuniks.**

• **Puude rea, heki või üksiku puu hooldusloikus või pügamine on lubatud alates 15. juulist.**

• **Talvine taimkate peab põllumaad ja püskikultuuride alust maad katma alates 1. novembrist kuni 31. märtsini.**

Loetelud pole lõplikud, kõik toetustega seonduvad tähtajad on leitavad PRIA kodulehelt!

Erandlikest asjaoludest tuleb esimesel võimalusel PRIAt teavitada.

LÜHENDITE SELGITUSED:

PLK – poolloodusliku koosluse hooldamise toetus
NIIT – pärandniidu hooldamise toetus
VPR – väärtusliku püsirohumaat säilitamise toetus
MESI – mesilaste korjaela toetus
MULD-VPR – turvas- ja erodeeritud mullaga väärtusliku püsirohumaat kaitse toetus
PÕHJAVESI-VPR – põhjavee kaitse alal asuva väärtusliku püsirohumaat kaitse toetus

KSM – keskkonnasõbraliku majandamise toetus
MULD – turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus
PÕHJAVESI – põhjavee kaitse toetus
PST – põhisissetuleku toetus
MAHE – mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus
ÖKO – ökoalade toetus
ÖST – ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

PRIA klientidel võimalik olemasolevaid volitusi näha ka riigiportaalis eesti.ee

Mai keskel liidestus PRIA riigiportaali keskse volituste haldamise infosüsteemiga Pääsuke (eesti.ee menüüpunkt „Volitused“). Nüüd on PRIA klientidel võimalik enda PRIAs kehtivaid volitusi hallata ka seal. Pääsukeses näeb klient nii neid volitusi, mis on tema poolt antud, kui ka neid, mis on talle antud.

Infosüsteemis Pääsuke saab kõiki PRIAs olemasolevaid volitusi vaadata, uusi volitusi anda ja kehtivaid lõpetada. Siiski tuleb silmas pidada, et Pääsuke kaudu saab anda ainult piiranguteta ehk täielikke volitusi. Piirangutega ehk osalisi volitusi või kindlaksmääratud valdkonnaga seotud volitusi (näiteks erimärgistatud diislikütuse ostmiseks) saab jätkuvalt anda ainult e-PRIAs.

PRIA KESKUS:
Tähe 4, 51010 Tartu
Tel 737 1200, faks 737 1201
pria@pria.ee, www.pria.ee

PRIA MAAKONDLIKUD TEENINDUSBÜROOD:
• **Harjumaa:** Teaduse 2, Saku, tel 639 1640
• **Hiiumaa:** Leigri väljak 5, Kärdla, tel 463 6667
• **Ida-Virumaa:** Pargi 15, Jõhvi, tel 336 6767
• **Jõgevamaa:** Suur 3, Jõgeva, tel 776 2811
• **Järvamaa:** Pärnu 58, Paide, tel 385 9901
• **Läänemaa:** Jaani 10, Haapsalu, tel 472 2040
• **Lääne-Virumaa:** Fr. R. Kreutzwaldi 5/2, Rakvere, tel 326 4640
• **Põlvamaa:** Puuri tee 1, Põlva, tel 799 9380
• **Pärnumaa:** Roheline 64, Pärnu, tel 449 9081
• **Raplamaa:** Tallinna mnt 14, Rapla, tel 489 0241
• **Saaremaa:** Komandandi 6, Kuressaare, tel 453 0491
• **Tartumaa:** Tähe 4, Tartu, tel 737 7680
• **Valgamaa:** Kesk 12, Valga, tel 766 0001
• **Viljandimaa:** Vabaduse plats 4, Viljandi, tel 434 2252
• **Võrumaa:** Katarina allee 7, Võru, tel 782 1833
PRIA maakondlikud teenindusbürood on avatud E-K kell 9–16. Palume aeg ette broneerida.

Loomapidajad pääsevad liigsetest klõpsudest

Juuni keskel uuenesid põllumajandusloomade registri teenused, millega loomade andmete edastamine muutus mugavamaks. Nüüd on kõik põllumajandusloomade registrele esitavate andmetega seotud e-teenused koondatud ühtsesse keskkonda. Et teenuse kasutaja vajalikud e-teenused hõlpsasti üles leiaks, on koostöös loomapidajatega uuendatud ka teenuste e-PRIA avakuva. Loomade andmete esitamise seotud teenused leiab e-PRIA menüüpunkti „Registrid“, valides „Loomade register“. Avanenud vaates tuleb valida loomaliik, kelle osas soovitakse sündmusi esitada, ning seejärel leida nimekirjast vajalik teenus.

Muudatustega on teenused saanud ka uue kasutajasõbraliku disaini. Andmete käsitsi sisestamise vajadus on viidud võimalikult väheseks, mis tähendab, et andmete esitamise vormid on maksimaalses võimalikus mahus andmetega eeltäidetud.

Uuendatud e-teenustes saavad kasutajad soovi korral andmeid ka CSV-failina üles ja alla laadida. See vähendab veelgi halduskoormust just neil loomapidajatel, kes peavad karjaarvestust mõnes tarkvaraprogrammis või failide kujul.

Lisaks, hobuslaste pidajad saavad uue e-teenusena kasutada teenust „Hobuslaste liikumine loomapidaja tegevuskohtade vahel“. See võimaldab loomapidajal tema hobuste liikumise andmeid enda erinevate tegevuskohtade vahel lihtsamalt edastada. Varasemalt oli see mõnevõrra aeganõudvam, sest kõigepealt tuli esitada andmed hobuslaste loomapidaja karjast välja liikumise kohta ja seejärel uuesti loomapidaja karja tulemise kohta, kuigi tegelikult liikusid hobuslased vaid loomapidaja enda kahe talli ja/või karjamaa vahel.

Andmete edastamine muutus kiiremaks

PRIA ja Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli ASI (EPJ) koostöös liiguvad andmed kahe asutuse vahel nüüd täisautomaatselt. Seni oli PRIA ja EPJi andmevahetus poolautomaatne ehk kui klient soovis jõudluskontrolliga seoses EPJle esitatud andmeid edastada ka põllumajandusloomade registrele, tuli EPJi e-teenuste keskkonna kaudu esitatud andmed alati e-PRIAs üle kinnitada. Pärast tehtud uuendusi andmeid e-PRIAs enam üle kinnitama ei pea – kui loomapidaja kinnitab EPJi e-teenuses, et ta nõustub esitatud andmete edastamisega PRIAle, liiguvad need automaatselt põllumajandusloomade registrisse.

Kui EPJi iseteeninduskeskkonda andmete sisestaja soovib andmed ühtlasi esitada ka PRIA põllumajandusloomade registrele, peab tal olema loomapidaja, kelle andmeid esitatakse, esindusloendus või volitus andmete esitamiseks. Volitusi saab loomapidaja uuendada e-PRIA menüüpunkti „Esindusloendus ja volitused“.

Loodud on ka tehnilised eeldused, et sarnaselt andmevahetusele EPJga, oleks võimalik andmeid vastu võtta mistahes karjahlaldustarkvarast. Tarkvaris oleks, et tarkvara oleks liidestunud X-teega ning sõlmiks PRIAga andmeedastuseks lepingu. Kui loomapidaja kasutab karjahlaldustarkvara ja sooviks sealt teatud andmeid PRIAle otse edastada, soovime enda tarkvarapakkujaga kindlasti ühendust võtta. Seejärel saab PRIA koostöös tarkvarapakkujaga teha vajalikud tarkvaraarendused, et tulevikus saaks andmeid põllumajandusloomade registrele veelgi mugavamalt edastada.

Küsimuste korral palume helistada registrite infotelefonil 731 2311 (E–R 9.00–16.00) või saata e-kiri aadressil loomade.register@pria.ee.

PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefon:
737 7679

PRIA põldude registri infotelefon (e-põlluraamat):
737 7660

Registrite osakonna infotelefon:
731 2311

PRIA koduleht: www.pria.ee